

Sygn. akt I ACa 1044/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krzysztof Józefowicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Fijałkowska /spr./ SA Mikołaj Tomaszewski
Protokolant:	st.sekr.sąd. Sylwia Stefańska

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2012 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. G.**

przeciwko **(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w R.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 14 września 2012 r., sygn. akt IX GC 82/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powódki 2700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

M. Tomaszewski K. Józefowicz E. Fijałkowska

Sygn. akt I ACa 1044/12

UZASADNIENIE

Powódka B. G. wniosła o zasądzenie od **pozwanego (...) S.A. z siedzibą w R.** kwoty 126.928,62 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2010 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 17 stycznia 2011 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu uwzględnił powództwo w całości.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł sprzeciw, żądając jednocześnie oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 14 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 126.928,62 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 grudnia 2010 r. oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 13.164,65 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski.

W dniu 13 marca 2009 r. powódka zawarła z pozwanym umowę handlową, na mocy której zobowiązała się sprzedać pozwanemu żel do WC pod znakiem towarowym: B. (...), G. O., B. (...) G. L., B. (...) K. i (...), należącym do pozwanego. Umowa została zawarta na czas nieokreślony i każdej ze stron przysługiwało prawo wypowiedzenia umowy z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

27 lipca 2009 r. strony zawarły aneks nr (...) do w/w umowy, na mocy którego powódka w celu zapewnienia płynności dostaw produktów do pozwanego, zobowiązana była do utrzymywania w okresie obowiązywania umowy zapasu magazynowego produktów w ilości nie mniejszej niż 16.632 sztuk produktów z tym, że po 4.200 sztuk z każdego rodzaju produktów (L., K.(...), O.) na rynek polski oraz po 1.344 sztuk produktów z każdego rodzaju w wersji eksportowej.

Ustalono także, że powódka i pozwany ponoszą w częściach równych koszty związane z przygotowaniem etykiet na produkty i innych składników projektów etykiet, w tym koszty wykrojenia, polimerów itp.

Strony dodały także do umowy punkt 8.2., zgodnie z którym w przypadku rozwiązania umowy pozwany zobowiązał się do wykupienia od powódki zapasu magazynowego, o którym mowa w ust. 7.16 umowy oraz zapasu magazynowego etykiet butelek i kartonów przeznaczonych wyłącznie do realizacji zamówień pozwanego (zakupionych przez powódkę w ilości zaakceptowanej uprzednio przez pozwanego) w terminie 30 dni licząc od rozwiązania umowy po cenach obowiązujących w chwili złożenia oświadczenia woli skutkującego rozwiązaniem umowy przez jedną ze stron (w przypadku etykiet, butelek i kartonów po cenach zakupu przez powódkę). Pozwany nie był zobowiązany do wykupienia zapasu magazynowego w sytuacji, gdy produkty dotknięte byłyby jakimikolwiek wadami fizycznymi lub prawnymi.

7 czerwca 2010 r. powódka wypowiedziała w/w umowę handlową. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pozwany otrzymał w dniu 15 czerwca 2010 r.

W związku z umową powódka dokonywała zakupu niezbędnych ilości butelek, zlecała druk etykiet i produkcji kartonów. Ich wygląd i treść (etykiety) oraz ilość była akceptowana przez przedstawicieli pozwanego. Na etykietach kartonach znajdował się znak towarowy pozwanego, a także informacje o konkretnym produkcie.

12 lutego 2010 r. pozwany zgłosił powódce reklamację wyprodukowanych przez nią, a znajdujących się w magazynach pozwanego, żeli do WC B. z uwagi na znaczne zmiany konsystencji żeli oraz zmiany barwy, co w ocenie pozwanego stanowiło wadę ukrytą.

Po zakończeniu współpracy z pozwanym w magazynach powódki pozostało około 49.767 butelek, 43.200 nakrętek, około 506.000 etykiet, około 10.500 kartonów i około 20.373 sztuk gotowych produktów B., w tym K. i (...) – 6.552 sztuk, K. i (...) (...) 2.442 sztuk, L. – 2.929 sztuk, (...) 2.688 sztuk, O. (...) 200 sztuk, O. (...) 662 sztuk.

Wyprodukowane przez powódkę żele do WC B. w chwili badania ich przez biegłego P. G. (1) wykazywały się wyraźnie niższą lepkością od lepkości żeli innych marek, co powodowało szybsze spływanie żelu z czyszczonej powierzchni oraz mogło powodować wylewanie się żelu podczas trzymania odwróconej butelki w czasie aplikacji żelu.

W ocenie Sądu Okręgowego w świetle dokonanych ustaleń faktycznych żądanie powódki zasługiwało w całości na uwzględnienie.

W magazynach powódki po zakończeniu współpracy z pozwanym pozostały określone ilości gotowych produktów, których ilość nie przekraczała określonych w umowie obligatoryjnych stanów magazynowych. Podobnie w magazynach pozostały określone ilości etykiet, butelek i kartonów, które przy akceptacji pozwanego zostały przez

powódkę zakupione, w celu wykorzystania w dalszej produkcji. Powódka poniosła zarówno koszty ich zakupu, jak również produkcji gotowych żeli, których nie mogła zbyć poza zakresem współpracy z pozwanym. Pozwany jednocześnie nie wykonał swego obowiązku określonego w punkcie 8.2 umowy handlowej z dnia 13 marca 2009 r. i nie odkupił towarów znajdujących się w magazynach powódki. Skutkowało to powstaniem szkody i obowiązkiem jej naprawy przez pozwanego. Jej wysokość stanowiła iloczyn produktów i opakowań oraz ceny jednostkowej wskazanej przez powódkę i potwierdzonymi dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy. Jednocześnie pozwany nie wykazał, aby wyprodukowane przez powódkę żele miały w momencie ich produkcji lub najpóźniej w chwili wezwania do ich zakupu, wady fizyczne, skutkujące możliwością uchylenia się przez pozwanego od obowiązku ich zakupu, stosownie do treści punktu 8.2 umowy.

Nie zasługiwał również na uwzględnienie podniesiony w sprzeciwie zarzut potrącenia w wyniku którego wierzytelność objęta pozwem uległaby umorzeniu (art. 498 § 1 i 2 k.c.). Pozwany zaznaczył, że w razie stwierdzenia przez niego, że dostarczone produkty mają wady, miał prawo żądać od powódki ich wymiany na wolne od wad. W takim przypadku powódka była zobowiązana wystawić i doręczyć pozwanemu fakturę korygującą zgodnie z żądaniem pozwanego w terminie 7 dni od otrzymania takiego żądania. W razie niewykonania tego żądania powódka była zobowiązana zapłacić pozwanemu karę umowną w wysokości 5 % brutto korekty wskazanej przez pozwanego za każdy dzień opóźnienia. Pismem z dnia 12 kwietnia 2010 r. pozwany wezwał powódkę do zapłaty kary umownej w kwocie 396.971,04 zł z tytułu wykonania zobowiązania z 48 dniami opóźnienia. Z uwagi na niezaspokojenie roszczenia przez powódkę pismem z dnia 28 stycznia 2011 r. dokonał potrącenia swojej wierzytelności w kwocie 396.971,04 zł z wierzytelnością powódki objętą niniejszym pozwem w kwocie 126.928,62 zł. Jednakże w niniejszej sprawie odpis pozwu wraz z nakazem zapłaty został doręczony pozwanemu w dniu 21 stycznia 2011 r. Oświadczenie o potrąceniu zostało złożone w dniu 28 stycznia 2011 r., a więc w toku procesu i w konsekwencji podlegało ograniczeniom z art. 479¹⁴§ 4 k.p.c. – do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami. Natomiast pozwany dla wykazania istnienia wierzytelności przedstawionej do potrącenia powołał szereg dowodów, w tym dowody z zeznań świadków i opinii biegłego. Jednocześnie przedstawione dokumenty nie potwierdziły zasadności podniesionego zarzutu. Z uwagi zatem na powyższe, merytoryczne rozważenie zarzutu potrącenia nie mogło mieć miejsca.

W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 126.928,62 zł.

O odsetkach Sąd orzekł w oparciu o art. 481 § 1 i 2 k.c., uznając, że pozwany pozostawał w opóźnieniu z dokonaniem zapłaty co najmniej od dnia 15 grudnia 2010 r., w następstwie otrzymania wezwania do zapłaty datowanego na 3 grudnia 2010 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od wyroku wniósł pozwany, zaskarżył go w całości. Pozwany zarzucał orzeczeniu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy tj.:

- art. 233 k.p.c. poprzez ustalenie wysokości zasądzonego na rzecz powódki roszczenia głównego w kwocie 126.928,62 zł w oczywistej sprzeczności z twierdzeniami samej powódki wynikającymi z uzasadnienia pozwu, w myśl którego wysokość roszczenia powódki powinna wynosić nie więcej niż 113.567,10 zł;
- art. 233 k.p.c., art. 232 k.p.c., art. 6 k.c. i art. 328 §2 k.p.c. poprzez ustalenie ilości i wartości produktów gotowych (żeli do WC B.) oraz ilości i wartości surowców (butelek) w sprzeczności z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, a to jest treścią z opinii biegłego P. G. z 20 lutego 2012 r., oraz niewyjaśnienie na jakiej podstawie faktycznej zasądzono roszczenie jest wyższe niż kwota wyliczona przez biegłego;
- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku polegający na nieustaleniu podstawy prawnej źródła stosunku zobowiązaniowego łączącego strony;

- art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. przez dokonanie ustaleń faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy z naruszeniem reguł logicznego rozumowania - w świetle tych reguł, niedopuszczalne jest przyjęcie, żeby pozwana wyraziła zgodę na zakup przez powódkę określonych ilości surowców (butelek, kartonów, etykiet, nakrętek) w e-mailu z dnia 24 czerwca 2009 r. i z dnia 16 lipca 2009 r. w sytuacji, gdy wymóg uzyskania takiej zgody powstał dopiero później zgodnie z aneksem z dnia 27 lipca 2009 r., a więc aby pozwana wyraziła zgodę zanim wymóg jej uzyskania w ogóle powstał;
- art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń faktycznych w sprzeczności z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, tj. ustalenie, że pozwana wyraziła zgodę na zakup przez powódkę określonych ilości surowców (butelek, kartonów, etykiet, nakrętek) w sytuacji, gdy osoba działająca w imieniu pozwanej(M. S. (1)) wyraźnie temu zaprzeczyła i zaprzeczył też prezes zarządu pozwanej (J. D. (1)), a sama powódka B. G. przyznała, że nie zwracała się o taką zgodę do pozwanej po podpisaniu aneksu z dnia 27 lipca 2009 r.;
- art. 232 k.p.c., art. 6 k.c. i art. 227 k.p.c. poprzez błędne ustalenie faktyczne istotne dla sprawy, że pozwana wyraziła zgodę na zakup przez powódkę określonych ilości surowców (butelek, kartonów, etykiet, nakrętek) w sytuacji, gdy okoliczność taka nie została udowodniona przez powódkę, na której spoczywał ciężar dowodu;
- art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. i art. 217 § 2 k.p.c. poprzez nierozpoznanie istoty sprawy w odniesieniu do zarzutu potrącenia podniesionego przez pozwaną w sprzecznie od nakazu zapłaty oraz bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych na poparcie tego zarzutu zgłoszonych przez stronę pozwaną;
- art. 233 § 2 k.p.c. w zw. z art. 3 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie okoliczności zatajenia przez powódkę terminu ważności do użycia spornych produktów (żele do WC) przed stroną pozwaną i Sądem Okręgowym, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, albowiem uniemożliwiło pozwanej wykazanie istnienia wad spornych produktów w okresie, gdy powódka wezwała do ich wykupienia pozwaną, tj. przed upływem terminu przydatności do użycia;
- art. 310 k.p.c. poprzez niezabezpieczenie przez Sąd Okręgowy dowodu z opinii biegłego na okoliczność istnienia wad produktów gotowych znajdujących się w magazynie powódki przed upływem terminu przydatności do użycia;
- art. 233 k.p.c. i art. 231 k.p.c. poprzez nie wszechstronną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i pominięcie istotnej okoliczności, że sporne produkty (żele do WC) były przechowywane przez powódkę w magazynie nieogrzewanym (w chwili oględzin przez biegłego temp. 6, 8 st. C), co mogło spowodować powstanie wad tych produktów jeszcze w okresie przydatności ich do użycia;

2. naruszenie prawa materialnego tj.:

- art. 389 k.c., art. 64 k.c. oraz art. 65 § 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy umowa między stronami zawarta w pkt 8.2. miała charakter umowy przedwstępnej;
- art. 94 k.c. w zw. z art. 89 k.c. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy pkt 8.2. umowy zawartej między stronami zawierał zabroniony ustawą warunek zawieszający uzależniony wyłącznie od woli jednej ze stron, co skutkowało nieważnością zapisu pkt 8.2. umowy;
- art. 471 k.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy nie miał on zastosowania;
- art. 361 § 2 k.c., art. 362 k.c. i art. 363 k.c. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy miały one zastosowanie, skoro zasądzona na rzecz powódki kwota stanowiła odszkodowanie;
- art. 481 § 1 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i art. 363 § 2 k.c. przez niezastosowanie polegające na zasądzeniu odsetek za okres wcześniejszy aniżeli data wyroku sądu.

Nadto na podstawie art. 380 k.p.c. pozwany wniósł o rozpoznanie postanowień Sądu Okręgowego w Poznaniu wydanych w dniach 22 marca 2011 r. i 20 grudnia 2011 r., które zaskarżył w części oddalającej wnioski dowodowe zgłoszone w sprzeciwie od nakazu zapłaty na poparcie zarzutu potrącenia i wniósł o uwzględnienie tych wniosków przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania za pierwszą instancję według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji oraz o oddalenie wniosków dowodowych zgłoszonych w apelacji i o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy w granicach apelacji Sąd odwoławczy uznał, że nie zasługiwała ona na uwzględnienie. **Sąd Apelacyjny** za własne przyjął ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i wprowadzone wnioski, a w odniesieniu do **zarzutów zważył, co następuje.**

Wartość dochodzonego roszczenia określona została prawidłowo. Zasądzona przez Sąd I instancji kwota – 126.928,62 zł jest wartością brutto uwzględniającą podatek VAT w wysokości 22%. Podsumowanie wszystkich pozycji rozliczenia wskazanego w pozwie (k. 3 – 5) wraz z podatkiem VAT daje ostatecznie wymienioną wyżej kwotę.

Nie było również wątpliwości co do tego, że ilość i wartość produktów gotowych oraz ilość i wartość surowców zweryfikowana została opinią biegłego P. G. i wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 29 maja 2012r., co Sąd Okręgowy wyczerpująco rozważył. Zagadnienie to w toku postępowania przed Sądem I instancji było wyjaśniane, zaś ostateczna ilość gotowego produktu została dokonana za pomocą uzupełniających obliczeń. Wprawdzie biegły zwrócił się do powódki o podanie dodatkowych danych i oszacowania produktów dokonał na ich podstawie, jednakże tak ustalony wynik nie był kwestionowany przez pozwanego. Błędne jest stanowisko pozwanego, że wartość gotowego produktu powinna być wyliczona na podstawie pierwszego szacunku biegłego. Zastosowana metoda wyliczenia, na podstawie której ilość gotowego produktu ustalono na 22.158 sztuk, ostatecznie nie została podważona przez pozwanego w postępowaniu przed Sądem I instancji. Potwierdzona też została, wykazywana przez powódkę, ilość pozostałych butelek. Na podstawie oględzin palet, na których zgromadzone zostały butelki, przy uwzględnieniu faktur wskazujących na ilość tego surowca zamówionego przez powódkę na potrzeby wykonania łączącej strony umowy, nie nasuwało zastrzeżeń dokonane obliczenie ilości pozostałego surowca. Biegły wskazywał na trudności związane z precyzyjnym szacunkiem zarówno produktu gotowego, jak i surowca ale nie ma podstaw w ocenie Sądu Apelacyjnego do podważenia ustalonych ilości. Słusznie też zwraca uwagę powódka, że różnica występująca pomiędzy wysokością ostatecznej wartości produktów i surowców przyjętej w opinii a zasądzonym odszkodowaniem nie ma znaczenia, gdyż odszkodowanie jest niższe niż wartość pozostałości obliczona na podstawie opinii biegłego.

Nie budzi wątpliwości fakt, że pozwany wyraził zgodę na zakup przez powódkę surowców do produkcji gotowych wyrobów. Z treści korespondencji mailowej prowadzonej przez świadka M. S. (1) jednoznacznie wynika, że pozwany wymagał od powódki aby utrzymywała stok magazynowy w ilości 2000 sztuk gotowego produktu i zamawiała surowce do kolejnych partii. Wprawdzie korespondencja mailowa jest nieco wcześniejsza niż data aneksu, w którym dodano obowiązek utrzymywania zapasów, jednakże nie ma to żadnego znaczenia. Postanowienie wprowadzone aneksem sankcjonowało bowiem wcześniejsze uzgodnienie. Oczywisty jest więc wniosek, mając na uwadze treść umowy łączącej strony, że skoro pozwany oczekiwał od powódki utrzymywania odpowiednich zapasów magazynowych to tym samym wyrażał zgodę na zakup surowców niezbędnych do utrzymania bieżącego minimum. Powoływanie się na zeznania świadka M. S. i prezesa zarządu pozwanego J. D., przeczących udzieleniu jakiegokolwiek zgody, w kontekście pisemnych wcześniejszych uzgodnień musiało zostać uznane za niewiarygodne. Taki wniosek nakazywały zasady logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Słuszne było stanowisko Sądu Okręgowego, że zgłoszony zarzut potrącenia nie mógł być przedmiotem rozpoznania w tym procesie i bezprzedmiotowe byłby przeprowadzanie postępowania dowodowego w celu ustalenia istnienia wierzytelności pozwanego. Zgodnie z art. 479¹⁴ § 4 kpc, który obowiązywał w trakcie postępowania do potrącenia w toku postępowania mogły być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami o jakich mowa w art. 485 kpc. Dokumentów takich pozwany nie przedstawił. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2005 r., III CZP 56/05 (OSNC 2006, nr 7-8, poz. 119), przewidziane w art. 493 § 3 k.p.c. (który odnosił się też do art. 479¹⁴ § 4 kpc) wymaganie udowodnienia wierzytelności przedstawionej do potrącenia dokumentami wskazanymi w art. 485 k.p.c. nie dotyczy sytuacji, w której do potrącenia doszło przed doręczeniem pozwanemu nakazu zapłaty i pozwu. Zatem w sytuacji gdy do potrącenia doszło dopiero w toku postępowania to udowadnianie istnienia wierzytelności nie mogło wspierać się na zeznaniach świadków, czy opinii biegłego.

Nie było podstaw aby podważyć stanowisko Sądu I instancji, że pozwany nie wykazał wadliwości wytworzonych przez powódkę produktów. Oczywiście jest, że o wadliwości produktu nie można było wnioskować na podstawie partii już wcześniej wytworzonych. W świetle opinii biegłego produkty były użyteczne i spełniały minimalne wymogi określone dla takiej grupy produktów. Słusznie zwraca uwagę powódka, że nie zostały w umowie określone cechy jakim produkt powinien odpowiadać. Trudno więc odwoływać się do określonego wzorca, skoro w umowie nie został on określony. Nie jest możliwe aby produkt porównywać do innych wytwarzanych przez podmioty konkurencyjne skoro wiadome jest, że na jakość produktu wpływa wiele czynników, a w szczególności gdy priorytetem jest niska cena produktu. W sytuacji, gdy badaniu przez biegłego podlegały produkty, których termin przydatności już upłynął, nie było możliwe ustalenie czy wady te istniały również wcześniej w okresie ważności produktu. Twierdzenie „zatajeniu” przez powódkę terminu upływu ważności produktu, w świetle ustalonych okoliczności faktycznych, jest zupełnie bezpodstawne. Sugeruje, że pozwany usiłuje przerzucić na powódkę konsekwencje własnych zaniedbań. Tak samo należy się odnieść do zarzutu niezabezpieczenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność istnienia wad produktów gotowych znajdujących się w magazynie powódki przed upływem terminu przydatności do użycia. Przepis art. 310 kpc przewiduje wprawdzie, że w toku postępowania również z urzędu można zabezpieczyć dowód, gdy zachodzi obawa, że jego przeprowadzenie stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione, albo gdy z innych przyczyn zachodzi potrzeba stwierdzenia istniejącego stanu rzeczy, jednakże Sąd Apelacyjny nie dopatrył się żadnych podstaw do działania Sądu I instancji z urzędu. Nie ma przesłanek do takiej inicjatywy skoro strona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika pozostaje bierna, czy ogranicza się do zaprzeczenia faktom.

Podstawa prawna dochodzonego roszczenia została wyjaśniona przez Sąd Okręgowy. Sąd wskazał, że zasądzona suma jest odszkodowaniem z tytułu niewykonania określonego w umowie obowiązku wykupienia pozostałych produktów i surowców – art. 471 kc. Nie ma znaczenia okoliczność, że Sąd Okręgowy *expressis verbis* nie dokonał zakwalifikowania łączącej strony umowy pod określony w kodeksie cywilnym typ. Same strony określiły umowę jako „handlową”, zawiera ona elementy konieczne różnych umów. Najistotniejsze jest jednak to, że umowa nie narusza treści art. 353¹ kc, w szczególności zaś nie sposób dopatrzeć się jakiegokolwiek niezgodności w zapisie zobowiązującym powódkę do utrzymywania stanu zapasów magazynowych i prawa żądania przez nią wykupu zapasu magazynowego w przypadku rozwiązania umowy.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska pozwanego, że zawarte w pkt 8.2. postanowienie miało charakter umowy przedwstępnej. „Umowa przedwstępna jest instrumentem prawnym, którym strony mogą się posłużyć w fazie przygotowania kontraktu. Nie jest sposobem zawarcia umowy, ponieważ sama jest umową obligacyjną. Jednak znajduje zastosowanie w procesie kontraktowania w sytuacji, gdy strony chcą zawrzeć umowę, lecz ten fakt odsuwają w czasie; czynią to z określonych względów, jednak innych niż brak konsensu co do istotnych postanowień umowy” (Adam Olejniczak - Komentarz do art.389 Kodeksu cywilnego - system informacji prawnej LEX). Analiza językowa kontraktu przy uwzględnieniu okoliczności związanych z wprowadzeniem tego postanowienia do umowy nie pozwala w ocenie Sądu jednoznacznie określić, że zamiarem stron było zawarcie umowy przygotowawczej. Zapis ten określał prawa i obowiązki stron w sytuacji, gdy dojdzie do rozwiązania umowy, co nie można uznać za sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi normami prawnymi.

Sąd Okręgowy szczegółowo rozważał podniesiony przez pozwanego zarzut, że zapis zawarty w pkt. 8.2 umowy narusza przepis art. 94 w zw. z art. 89 kc, więc jest nieważny. Sąd Apelacyjny w całości podziela stanowisko odwołujące się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, że zawarte w treści czynności prawnej zastrzeżenie uzależniające powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej od zdarzenia przyszłego, którego ziszczenie się zależy od woli stron nie może być kwalifikowane jako warunek w rozumieniu art. 89 k.c. Sporny zapis nie ma charakteru warunku i pozostaje w granicach swobody umów. W ocenie Sądu Apelacyjnego bezprzedmiotowe jest powtarzanie argumentacji Sądu I instancji, zwłaszcza wobec faktu, że na uzasadnienie tego zarzutu pozwany nie wskazał żadnych nowych, istotnych argumentów.

Początek biegu roszczenia ubocznego ustalony został na 15 grudnia 2010r. tj od upływu terminu 7 dni od doręczenia wezwania do zapłaty (k. 47 – 51). Wymagalność odszkodowania, którego podstawą prawną jest przepis art. 471 kc ustala się wg zasady wynikającej z art. 455 kc. Reguła ta nie została przez Sąd naruszona stąd też nie ma podstaw do twierdzenia, że został naruszony przepis art. 481 § 1 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i art. 363 § 2 k.c. przez niezastosowanie polegające na zasądzeniu odsetek za okres wcześniejszy aniżeli data wyroku Sądu.

Apelacja wobec powyższego podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie § 6 pkt 6, § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. (Dz. U. nr 163, poz.1348 z późn. zm.)

Mikołaj Tomaszewski Krzysztof Józefowicz Elżbieta Fijałkowska
